

СПРАВА «ТУРДІХОЯЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF TURDIKHOJAEV v. UKRAINE)

(Заява № 72510/12)

Стислий виклад рішення від 18 березня 2021 року

19 червня 2012 року заявника було затримано в аеропорту «Бориспіль» у м. Київ та поміщено під варту внаслідок оголошення його у міжнародний розшук органами влади Республіки Узбекистан. 26 червня 2012 заявника було переведено до Київського слідчого ізолятора (далі — Київський СІЗО).

У липні 2012 року Республіка Узбекистан направила до Генеральної прокуратури України (далі — ГПУ) запит щодо видачі заявника. Шевченківський районний суд міста Києва продовжував строк тримання заявника під вартою до його видачі. Але-

ляційний суд міста Києва залишав ухвали суду першої інстанції без змін, ігноруючи клопотання заявника про припинення тримання його у металевій клітці під час судових засідань.

У грудні 2012 року Державна міграційна служба України відмовила заявнику у задоволенні заяви про надання йому статусу біженця, яку він подав у червні 2012 року.

16 травня 2013 року Посольство Швеції надіслало ГПУ копію рішення про надання заявнику статусу біженця у Швеції. Апеляційний суд міста Києва скасував постанову ГПУ про видачу особи, і ГПУ винесла постанову про відмову у видачі. 07 червня 2013 року заявника було звільнено.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неналежні умови тримання під вартою у Київському СІЗО та поміщення його до металевої клітки під час судових засідань; за пунктом 1 статті 5 Конвенції на незаконне продовження тримання його під вартою і за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність у нього забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування у зв'язку з цим.

Розглянувши скарги заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що Урядом України не було спростовано презумпцію порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з браком особистого простору під час перебування заявника у камерах Київського СІЗО, де заявник мав у своєму розпорядженні менше 2 кв. м особистого простору. Отже, Європейський суд констатував порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з умовами тримання заявника під вартою у період з 26 червня 2012 року до 07 червня 2013 року. Крім того, Європейський суд, посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, а також через відсутність доказів наявності у залі судового засідання реальної загрози безпеці, яка б вимагала застосування такого заходу, констатував порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з розміщенням заявника до металевої клітки під час засідань в Апеляційному суді міста Києва.

Щодо скарги заявника за пунктом 1 статті 5 Конвенції Європейський суд зауважив, що як тільки українські органи влади були належним чином повідомлені про надання заявнику статусу біженця у Швеції, тримання його під вартою в Україні більше не могло бути виправданим. Європейський суд дійшов висновку, що оскільки ГПУ отримала остаточне підтвердження надання заявнику статусу біженця у Швеції щонайпізніше 16 травня 2013 року, подальше тримання заявника під вартою до 07 червня 2013 року було порушенням пункту 1 статті 5 Конвенції.

Стосовно скарги заявника на відсутність у нього забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування Європейський суд зазначив, що розглядав це питання у багатьох інших справах проти України та не бачає підстав для іншого висновку у цій справі, і констатував порушення пункту 5 статті 5 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції щодо умов тримання заявника під вартою та поміщення його до металевої клітки під час засідань в Апеляційному суді міста Києва та за пунктами 1 та 5 статті 5 Конвенції, а решту скарг у заяві — непринятними;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з умовами тримання заявника під вартою у період з 26 червня 2012 року до 07 червня 2013 року;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з розміщенням заявника до металевої клітки під час засідань в Апеляційному суді міста Києва;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з триманням заявника під вартою у період з 16 травня до 07 червня 2013 року;

5. *Постановляє*, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції;

6. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 9 000 (дев'ять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».